

Minister voor Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20011

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

10 juli 2025

Onze referentie

6549148

Bijlage(n)

0

nota

Aanbieding beleidsbrief samenhangend pakket

1. Aanleiding

Het Kabinet heeft op 25 oktober jl. een samenhangend pakket van maatregelen aangekondigd om de tijdige huisvesting van statushouders vanuit de COA opvang te bevorderen. Dit pakket bevat ook maatregelen om asielzoekers en statushouders sneller aan het werk te helpen en hen zo vroeg mogelijk tijdens hun verblijf in de asielopvang te laten starten met het leren van de Nederlandse taal.

Met bijgaande kamerbrief informeren de minister voor Asiel en Migratie, de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, en de staatssecretaris voor Participatie en Integratie de Kamer over dit pakket.

In deze beslisnota wordt u geadviseerd over de invulling van het samenhangend pakket zoals toegelicht in de kamerbrief.

2. Geadviseerd besluit

- I. Gelet op de vastgelopen doorstroom van statushouders naar huisvesting en de noodzaak de asielopvang te ontlasten wordt u geadviseerd de brief over het samenhangend pakket aan te bieden voor bespreking in de MR en na positieve bespreking in de MR aan de Kamer te zenden.
- II. U wordt geadviseerd, mede op basis van de Landelijke Regietafel van 3 juli j.l., het gesprek met de medeoverheden en andere partners te vervolgen over de invulling van het samenhangende pakket en daarmee een gezamenlijke aanpak hoe de tijdige huisvesting van statushouders uit de COA opvang verbeterd kan worden.
- III. U wordt geadviseerd om het effect van de maatregelen in iedere fase te evalueren, en de stap naar een volgende fase te zetten afhankelijk van de uitkomsten van die evaluatie.
- IV. U wordt gevraagd kennis te nemen van de kernpunten onder paragraaf 3 en nadere toelichting daarvan onder paragraaf 4.

3. Kernpunten

Een deel van de opvangcapaciteit bij het COA wordt ongewenst lang ingenomen door statushouders die al hadden moeten uitstromen naar huisvesting. Op dit moment is 25% van de bewoners van een asielopvanglocatie statushouder. Doorstroom is noodzakelijk om de asielopvang te ontlasten en integratie van

statushouders te bevorderen. Met de uitstroom van statushouders zal het aantal benodigde asielopvanglocaties naar verwachting gaan dalen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Het pakket biedt het Rijk, gemeenten en partners de kans om samen te werken aan een effectieve gezamenlijke aanpak voor de uitstroom van statushouders uit de asielopvang, met als doel uiteindelijk een beter werkend stelsel voor de huisvesting van statushouders te realiseren. Hiermee wordt ook ingezet op het bevorderen van arbeidsparticipatie en zo vroeg mogelijk leren van de Nederlandse taal.

Datum
10 juli 2025
Onze referentie
6549148

De maatregelen uit het samenhangende pakket vormen een noodzakelijke aanvulling op het huidige huisvestingsstelsel mede door de impuls die deze maatregelen geven aan de tijdige huisvesting van statushouders. Een gezamenlijke aanpak met de medeoverheden is nodig om ervoor te zorgen dat de maatregelen van het pakket voldoende draagvlak hebben en het gewenste effect kunnen sorteren. In de LRT van 3 juli 2025 is met VNG, CDK, IPO, Aedes en COA gesproken over de contouren van het pakket en hebben zij aangegeven in gesprek te willen blijven en te willen meedenken over de verdere uitwerking van het pakket. Daarbij hebben de partijen aangegeven zich niet te kunnen scharen achter de maatregelen voor een verbod op voorrang bij de huisvesting van statushouders, de intrekking van de Spreidingswet en het afschaffen van de huisvestingstaakstelling.

Om ervoor te zorgen dat de maatregelen uit het pakket zo veel mogelijk het benodigde effect – snellere huisvesting – bereiken, is het daarnaast belangrijk dat er voldoende tijd en ruimte wordt genomen om de maatregelen te implementeren en te evalueren alvorens verder te gaan met de volgende stap; bijvoorbeeld de afschaffing van de taakstelling. Een zorgvuldige en gezamenlijke uitwerking van de fasering en het tijdsplan is daarom essentieel.

Het kabinet beoogt daarnaast met de maatregelen van het samenhangende pakket de verwachte effecten te mitigeren van een aantal voorgenomen wetsvoorstellen volgend uit het regeerprogramma. Het gaat hierbij met name om het verbod op voorrang voor statushouders in de sociale huursector dat op 20 juni is aangeboden aan de Raad van State en de voorgenomen afschaffing van de huisvestingstaakstelling. De voorgenomen intrekking van de Spreidingswet dient hier ook in beschouwing te worden genomen. De voortgang van deze wetsvoorstellen moet nog nader worden bezien. Hierover wordt de Tweede Kamer na de zomer geïnformeerd. De effecten van deze wetsvoorstellen doen zich vooral voor in de asielopvang en brengen risico's met zich mee voor de capaciteit en kwaliteit van de opvang. Zowel bestuurlijk als ambtelijk leven er zorgen over de gevolgen en risico's van deze voorgenomen wetsvoorstellen, omdat hiermee het systeem om tot een verdeling van de asielopvanglocaties en huisvesting statushouders te komen wordt afgeschaft. Het samenhangend pakket alleen is niet het volledige antwoord om deze zorgen te mitigeren. Ook zal er een alternatieve systematiek moeten worden ingericht. De medeoverheden hebben aangegeven zich niet te kunnen vinden in het verbod op voorrang, de intrekking van de Spreidingswet en de afschaffing van de huisvestingstaakstelling. Dit laat onverlet dat de problematiek rondom de doorstroom van statushouders om een acute oplossing vraagt, met of zonder voortgang op deze wetsvoorstellen.

Over een aantal onderdelen vinden nog belangrijke gesprekken plaats met o.a. de minister van Financiën, onder meer over de vormgeving en financiering van de

doelgroepflexibele regeling en de middelen voor COA. Hierover vindt op 9 juli een BWO plaats.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Tot slot schrijft het kabinet in de kamerbrief ook in te zetten op maatregelen (bijvoorbeeld de door de Tweede Kamer reeds aangenomen asielnoodmaatregelenwet en de wet invoering tweestatusstelsel) om het aantal mensen dat asiel aanvraagt in Nederland te verlagen, terugkeer naar Oekraïne en Syrië te bevorderen en het realiseren door het COA van zo veel mogelijk opvangplekken uit de eerste cyclus van de Spreidingswet. In lijn met eerdere adviezen die aan uw ambtsvoorganger zijn voorgelegd, dient hier opgemerkt te worden dat de instroombeperkende effecten op de nareisinstroom niet op voorhand kunnen worden gekwantificeerd. Daarnaast zijn de huidige grote voorraden bij de IND de komende jaren bepalend voor de omvang van de opvang- en huisvestingscapaciteit. Gelet op de druk op de asielopvang en maatschappelijke voorzieningen is tevens erkend dat maatregelen noodzakelijk zijn.

Datum
10 juli 2025
Onze referentie
6549148

4. Toelichting

De maatregelen in het samenhangend pakket vallen uiteen langs de volgende pijlers: (1) meer huisvestingsoplossingen voor statushouders en andere woningzoekenden; (2) voldoende stabiele en betaalbare opvangplekken; (3) sneller aan de slag met taalverwerving, werk en participatie door statushouders. De brief maakt daarnaast onderscheid tussen een voorbereidingsfase (nu tot juli 2026), een implementatiefase (juli 2026 – juli 2027) en een 'normalisatie'-fase (vanaf juli 2027).

Hieronder volgt een nadere toelichting van de hierboven genoemde kernpunten.

I. Kansen van de maatregelen uit het pakket

De maatregelen uit het samenhangende pakket vormen een noodzakelijke aanvulling op het huidige huisvestingsstelsel:

- Binnen het huidige stelsel en gezien de krapte op de woningmarkt is het voor gemeenten lastig om aan de huisvestingstaakstelling te voldoen. Statushouders verblijven daardoor langer in de COA-opvang, momenteel is de achterstand op de taakstelling ca. 12.700 statushouders. Dit is een van de redenen waarom de asielopvangcapaciteit al langere tijd onder druk staat.
- Door bestaande huisvestingsopties efficiënter te gebruiken via bijvoorbeeld woningdelen en daarnaast meer huisvestingsopties te creëren, kan het pakket bijdragen aan een beter werkend stelsel voor de huisvesting van statushouders. Meer huisvestingsopties creëren kan bijvoorbeeld door plekken die gefinancierd zijn vanuit het Rijk duurzaam inzetbaar te houden (bijvoorbeeld plekken voor ontheemden uit Oekraïne of asielplekken, zodra dit mogelijk is). Zelfredzaamheid wordt bevorderd, o.a. met het zelf voorzien in huisvesting (bijvoorbeeld met een beroep op het eigen netwerk, familie of de werkgever).
- De medeoverheden hebben aangegeven de noodzaak te zien om te komen tot een beter werkend stelsel en mee te willen denken over de verdere uitwerking van het pakket.
- Daarnaast hebben gemeenten zich positief uitgesproken over het bundelen en daarmee versimpelen van de verschillende bestaande regelingen voor huisvesting en het mogelijk maken dat deze regelingen, onafhankelijk van de doelgroep waarvoor deze ingezet worden, kunnen worden gebruikt.

- Tot slot helpen de maatregelen die gericht zijn op vroegtijdig taalonderwijs en (arbeids)participatie statushouders om een zo goed mogelijke start te maken in de Nederlandse samenleving.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

II. Aandachtspunten bij het mitigerende effect bij de voorgenomen wettelijke maatregelen en gevolgen voor de asielopvang

Datum
10 juli 2025

Onze referentie
6549148

Het vervolgtraject van de wetsvoorstellen uit het regeerprogramma moet nog nader worden gezien gelet op de demissionaire status van het kabinet. Het kabinet beoogt met de maatregelen van het samenhangende pakket tevens de gevolgen van de voorgenomen wetsvoorstellen, en in eerste instantie van het verbod op voorrang voor statushouders in de sociale huursector, op te vangen. Hierbij gelden de volgende aandachtspunten:

- De voorgestelde maatregelen moeten nog verder worden uitgewerkt en de verwachte effecten gekwantificeerd; momenteel is er nog onzekerheid over de precieze vormgeving, en de precieze effecten in de tijd.
- Onderdeel van het pakket is de realisatie van zo veel mogelijk plekken uit de eerste cyclus van de Spreidingswet. De verwachting is dat er 75.000 plekken kunnen worden gerealiseerd, maar dit is mede afhankelijk van de bestuurlijke inspanningen, en de verplichtingenruimte in combinatie met structurele financiering zodat het COA ook langjarige contracten voor reguliere opvang kan afsluiten.
- Ten aanzien van de voorgenomen omzetting van reguliere opvang naar huisvesting en de planning is het belangrijk te benadrukken dat dit impact kan hebben op de asielopvang. Allereerst moet worden gezorgd voor voldoende reguliere opvangplekken zodat de asielopvang stabiliseert en het COA niet langer grotendeels afhankelijk is van dure noodopvang. Anders kan omzetting van deze plekken leiden tot het risico dat schaarse, kwalitatief goede opvangplekken verdwijnen en de kosten van de opvang verder toenemen door de inzet van dure noodopvang. Een verantwoorde planning is tevens van belang om te voorkomen dat de doorstroom uit de asielopvang stagneert.
- Tot slot is in de brief opgenomen dat het kabinet inzet op maatregelen om de instroom (asiel en nareis) te beperken, o.a. middels de reeds door de Tweede Kamer aangenomen asielnoodmaatregelenwet en de wet invoering tweestatusstelsel. Tegelijkertijd onderkent het kabinet dat de maatregelen extra procedures, en daarmee langere opvang, kunnen genereren.
- Ook hiervoor geldt dat de effecten van de instroombeperkende maatregelen nog niet te kwantificeren zijn en de instroom sterk afhankelijk blijft van (toekomstige) geopolitieke ontwikkelingen. Er zal dus ten alle tijde rekening moeten worden gehouden met fluctuaties in de instroom.

III. Noodzaak voor zorgvuldige fasering en evaluatie om vervolgstap te bepalen

- De implementatietijd van een aantal maatregelen kent een langere doorlooptijd dan het huidige voorgenomen moment van inwerkingtreding van het verbod op voorrang. Dit vergroot de kans dat op het moment van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, er nog niet voldoende maatregelen geïmplementeerd zijn om de gevolgen op te vangen. Het is op dit moment onzeker of alle maatregelen tezamen wel voldoende zullen zijn om de gevolgen van het wetsvoorstel effectief op te vangen. Geadviseerd wordt daarom z.s.m. de uitwerking van de maatregelen ter hand te nemen.
- Om ervoor te zorgen dat de maatregelen uit het pakket zo veel mogelijk effect bereiken en er daadwerkelijk meer huisvestingsopties en

huisvestingsmogelijkheden worden gecreëerd, is het noodzakelijk een zorgvuldige fasering en tijdspad uit te werken. Hierin dienen dan ook tussentijdse evaluatie- en bijsturingsmomenten te worden opgenomen, zodat op verantwoorde wijze kan worden bepaald of het opportuun is over te gaan naar de volgende fase.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
10 juli 2025

Onze referentie
6549148

IV. Samenwerking met en medewerking van medeoverheden en betrokken organisaties noodzakelijk

- De medeoverheden hebben aangegeven de noodzaak te zien om te komen tot een beter werkend stelsel en mee te willen denken over de verdere uitwerking van het pakket.
- In de LRT van 3 juli 2025 is met VNG, CDK, IPO, Aedes en COA gesproken over de contouren van het pakket. Daarbij hebben de partijen aangegeven zich niet te kunnen scharen achter de maatregelen voor een verbod op voorrang bij de huisvesting van statushouders, de intrekking van de Spreidingswet en het afschaffen van de huisvestingstaakstelling.
- Omwille van de uitvoerbaarheid en draagvlak voor de huisvesting van statushouders is het van belang medeoverheden en uitvoerende organisaties te consulteren en te betrekken in de verdere vormgeving.

Politieke context

- Dit pakket is aangekondigd in de brief van de Minister-President van 25 oktober 2024 met nadere afspraken ten aanzien van de uitwerking van hoofdstuk 2 van het hoofdlijnenakkoord.
- Het samenhangend pakket moet mede worden gezien in de context van de voornemens uit het regeerprogramma rond het verbod op voorrang voor statushouders in de sociale huursector, de intrekking van de Spreidingswet en de afschaffing van de huisvestingstaakstelling.
- In de Landelijke Regietafel Migratie is met de medeoverheden de wenselijkheid van een samenhangend pakket besproken.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levensfeer.